

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a **26.** szám alatti ház emeletében.

Megjelenés nap hetenként háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délen.
 Ara évfolyamra 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négybásidos sorát először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előzetes s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.
 A nyilatkoztató cikkek sorát után 25 kr. előleggel beküldése mellett a szerkesztőséghez czímezendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutcza, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

K. KÖZLÖNY

oct.—dec. folyamára.

Lapunk előfizetési ára:

Egészévre	12 forint.
Félévre	6 „
Évnegvedre	3 „

Az előfizetési pénzek kiadónk Stein János középütczai könyvkereskedésébe bérmentve küldendők, hol a lapok pontos szétosztásáról gondoskodva van.

Pacta conventa.

A n.-szebeni magas törvényhozó testület gyűlései javában folynak. E gyűlések sebes folyamú vitaközléseiről s határozatairól lapjaink tűzetes kivonatokban értesítik olvasóit. És ez így jól is van. A magyar sajtó magatartását, mely ama vitaközlések és határozatok egyszerű regisztrálásával beéri, s a tények feletti elméklődést, a határozatok minőségére a fenforgó kérdések hirlapi megvitatása által gyakorlatból befolyást ez idő szerint kötelességei közé nem sorolja, csak helyeselni lehet; mert ott, a hol minden a történeti jogalap, nem mondjuk mellőzésével, hanem kigunyolásával történik meg; mert akkor, a midőn a fenséges királyi szót „*Gleiches Recht für Alle*” akként értelmezik, hogy statuták a Sachsenland, a megyékből alakítandó románföld és román nyelv, s fel éppen a legmagasb trónigá románok, — s holdsugarak melletti történeti visszaemlékezések a magyarok számára kötetnek ki; ama királyi mondat megvalósulása, s az úgy is eléggé zaklatott nemzetiségi szenvedélyhullámzások lesimulhatása feltételeül, mondjuk, a midőn mindezek ott, így s nem másként történnék: önálló s nem sugallott sajtónak nem is lehet más magatartása.

Nem is háborítanók meg e lap kiereszkolt nyugalmát e sorokkal, ha a szebeni gyűlés egy magas rangú román szónokától egy, hogy illetelmes szóval fejezzük ki magunkat, furcsa állítás nem lett volna a vitakozások folyama alatt elmondva, s e tétel alapjául oly eszme felvéve, melyet ha történeti tényként, mert szónok csak ezért említ meg, fognánk hallgatásunk által elismerni, a törvényes és történeti jogállásunk ellen már ugy is minden oldalról használatban levő alap nélküli ráfogások, s nem való történeti tényekre tett hivatkozások szótára két mély értelmű lappal fogna gyarapodni.

Értjük Sulutiu érsek ur ő nmלטגának a sept. 21-iki gyűlésben tett ama nyilatkozatát, hogy „a mi a történelmi jogot illeti, ő az, ki legelső pártolja azt, de ő jogot nem az újabb időből származtatja, hanem nemzetére nézve visszamegy azon időre, midőn a magyarok ide bejöttek; már pedig a magyarok nem fegyverrel foglalták el e hazát, hanem a románok szabad akaratjukból választották Tuhutumot fejedelmükké az esküői mezőn, s pacted conventat kötöttek a magyar nemzettel.”⁴

Tudjuk ugyan, hogy e történeti tény, mint a román jogalap főforrását, egy előzetes gyűlésben már egy más román szónok, ha jól emlékszünk Puscariu ur emlité fel legelőbbben, s hogy érsek ur ő nmíga azt csak ismételve alkalmazá; de éppen azért, mert második volt, ki alkalmazá, kell felszólal-

nunk éppen ellene. Gondolhatók ugyan is, hogy egy tételt, melyet a román nemzet egyik államférfia jónak lát kimondani, ha azzal a valóság határain tulrepült volna, tán nem fog az egész nemzet magáévá tenni, nem fog arra, mint történeti jogalapra hangsúlylival hatkozni, hanem engedi annak maradni a mi, szónok egyéni biedelmének; de a midőn látjuk, hogy e történetileg valóllan állítást a román nemzet egy, mind hivatali, mind pedig, s a mi főfontosságú, pártvezéri állásánál fogva oly kitűnő tagja mondja el a meggyőződés s már nem az egyéni biedelem, hanem a pozitív tudás hangján, mintegy nemzeti követelménykép, s e soi disant tényt nemzete jogigényeinek valosítására döntő érvvül alkalmazza nagy horedreji nyelvi követelmények előadásánál, e tétel történeti ténynek minősítése ellen felszólalni kötelességünkké lett.

Nem akarjuk Erdély Tuhutumtól lett elfoglalásának történeti tizetes áttekintését adni; egyszerűen, mint való történeti tényt regisztráljuk, hogy Erdélyt Tuhutum a fegyver erejével, az erősebb jógával foglalta el Gyelőlől, s hogy a mai románok ősei az oláhok, fejedelmük halála után az eskülli mezőn „...urok halálát látván, tulajdon magok jószántából kezét adva, Tuhutumot Harka atyját urokká választák“; választák úgy, a mint a hódított nép fejedelmét választthatja, urokká lenni engedték; s kezét adták, mert nem adniok azt nem lehetett, legalább nem volt tanácsos. Hogy továbbá „azon helyen, melyet Esküliőnek hívnak, hitőket esküvel erősítet.“^a Így adja elő Erdély meghódítását Béla király névtelen jegyzője (24—28. fejezetében), az a történetíró, aki ama korhoz legközelebb élvén, arról legvilágosabban is írhatott; így adják azt elő régi történetészeink, s ezek nyomán a legujabbak mindannyian.

Ez uraim a történeti tény.

Tudjuk ugyan sejteni, hogy Sultiu érsek ur ö nmíga honnan meríti ama védvet, hogy a románok „szabadakarattjukból választották Tuhutumot fejedelmükké az esküli mezőn.” Anonimus e kifejezéséből: „tulajdon magok jószántából kezert adva Tuhutumot... urokká választák” s „hitőket esküvel erősíték.” Sultiu érsek ur ö nmíga, vagy az, ki legelőször állott elő a pacta conventa elméletével, azt voná ki, mint széles történeti jogalap alakitására szolgáló tényt, melyre aztán nagyszerű jogi építményt lehetend alkotni, hogy Erdély nem a fegyver hatalmával lön a magyar vezértől elfoglalva, hanem lakósaítól szerződés, pactum conventum mellett feladva a magyar fogláló seregnek.

De majdnem ezer éves transactio genesi-
sét ne nézzék uraim alkotmányos formák ala-
kulásának szemléletéhez szokott mai szemek-
kel. Igen is, ma felvilágosodott századunk-
ban még a legyőzött nép is tud a győző el-
lenében magának alkotmányos jogokat, vagy
ilyeneknek látszó kikötéseket vindicálni, ha
éppen a győző győzelme fölülnéet transactora
menni engedi; de nem értjük, hogyan lehet
ily tényt r e á l á t n i akarni egy korunktól
968 évvel hátrább álló korszakra; korszakra,
melyben fajunknak a fegyver erejével kellett
hazát kivívni? Nagy képzéltetenség nélkül
tudhatjuk, hogy mi történhetett ama néppel,
melyet az a k k o r i győző leigázott. Megvá-
laszthatta ugyan az a hódítót fejedelméül, de
bizony a veszített csata utáni választás nem
az önkénytes választás jogialapjának, hanem
a tökéletes leigázás félremagyarázhatatlan. va-

lóságos, kötelező, s az eredményekben szigorú tényének jellegével birt.

Egyszóval anonymus patriarchalis, régiesen egytőlgyű előadásának idézett kifejezéseiből a két nemzet között létesült pactum conventum-féle szerződés létezését kimondani nem lehet.

De czélszerű is leszen önökre nézve uraim, ha ilyes következtetésekkel merőben felhagynak; mert akkor vagy nemzetök a rómaiaktól való leszámraztatásának elméletét fektetik ingadozó alapra — ez pedig, miután a római eredet hite a naponta egymásnak való gondogatas által tökéletes meggyőződésökké érlelődött, nemzeti önérzetöket nem kétlem sérteni fogná; vagy pedig oly egyszerű következtetésekre nyitnak alkalmat, melyek a Tu. hutu-m-féle pactum conventumokból merített okoskodásokat halomra döntének.

Lássunk egynebányát.

Róma — a mint tán önök sem fogják tagadni — fegyver erejével hódította meg a dákokat, s alakított Daciából római provinciát. Önök mégis azt állítják, hogy a mai román nemzet a rómaiak utóda. Tehát ezen állítással vagy azt mondják ki, hogy csupán ama két római legio, mely Dacia helyőrségét, jobban mondva foglaló hadat képezte, népesít be a bevándorolt római telepésekkel együtt az őslakóktól — a dákoktól — kiűrtett Erdélyt; vagy pedig azt, hogy a benszülött dák nép hallgatagon, beleegyezve engedé magát latinizáltatni, felvéen a győző Róma vallását, erkölceit, szokásait.

De az első állítás — ha csak római ara-
detőket így kívánnák bebizonyítani — nem áll,
mert hát ekként aztán kérdeznünk lehetne,
hogy az Aurelianus császár által a barba-
rok túlhatalmaskodása folytán Daciából kivont
legionáriusok és telepítvényesek kimenetele
után hány római maradt volna Daciában?
Felelet: o, az az senki; s Erdély lakatlan
maradtott volna, lancha a rómaiaktól pusztán
hagyott földet az általuk kitűzött dákok —
ha ugyan Trajanus által egyszerűen
csak kitűzettek, újból el nem foglalták vol-
na. De ekkor önkönk nem a romaiak, hanem a
dákok geták utódai lennének. S ez nem jó.

Áll tehát a második eset, hogy a dákok — önök ősei — hallgatagon, beleegyezve latinizáltatni engedték magukat Róma által. Tehát egyszerű inductio folytán, vagy a győző szabott egyszerű kényuri feltételeket a legyőzötteknek, urkodott akint a dákokon, hogy egész Rómának még nyelvét is elsajátították; vagy pedig a dákok a római felsőséget pactum conventum megszábásai folytán ismerték el; s ennek megszorításai alatt lemondva őseik nyelvéről, szokásairól, vallásáról, vettek fel azok helyett rómaiakat.

Ha ezt pactum conventum alapján tették, akkor ez világosan csak azt bizonyítja be, hogy a dák kötött szerződése folytán sajátítá el Roma nyelvét, de tényleg nem római eredetű. Ebből kiindulva, ha ma a nagy-szebeni gyűlésben önök részéről arra történik hivatkozás, hogy a román nemzetnek legszebb jogai közé tartozik a román nyelvnek számarányból kiokoskodott fölénye: hogyan hivatkozhatnak a román nemzetnek Tuhutummal kötött egyezményére, s hogyan követelhetik ennek alapján a római nyelv köz-igazgatási nyelvvé tételét akkor, a midőn e nyelv, mint dák utódoknak, nem nemzeti nyelvök? Mert az már csakugyan hibető, hogy a pactum conventum által megkötött dák a rómaiak kivonulása után a győltöt Róma nyelvét azonnal elveté, s ujra ősei nyelvét vette fel, a rövid 18 évi római iga alatt egyébkint sem latinizálódván egészen át.

s feledvén el merőben az ősi nyelvet, vallást, szokásokat.

Ha pedig a győző Róma karhatalommal urkodott a dákokon, s Dekebál tönkrevérese a dák nemzetiség megsemmisülése volt: a hasonlítás (analógia) útját teljesen mellőzve, hogyan beszélhetnek Tuhutum=a győző, és a románok=a legyőzöttek között létesült pactum conventumról?

Mondhatják önök e helyütt: „igaz, hogy mi éppen mindnyájan nem vagyunk római utódok — s ebben igazuk lenne — „de a Krisztus utáni 101—106-dik évben kelt transactio által Róma polgáraivá lett dákokat a római felolvasztó elem aként asszimilálta a római nemzettel, hogy a mai román, ha éppen egyenes dák utód is, menten valódi románakkal nevezhető.“ Nem tagadjuk, hogy ez ellenvetés nem lenne éppen minden alap nélkül mondva. Feltéve azonban, de meg nem engedve ez ellenvetést, a Tuhutum-féle pactum conventum elmélete ez esetben is nagy bajt okozna önöknek. Mert ha a rómaiakkal kötött szerződés, melyről azonban nincs semmi tudomásunk, a dák nemzetiséget előlve, a dákból rómaiát alakított tényleg és jóigal, mert úgy látszik, erre naponta történének hivatkozások: mennyivel több joggal vitathatók azt, hogy tehát önöket a Tuhutummal kötött pactum conventum, a melyet önök mint már éppen létezőt nagy biztossággal idézgetnek, valóságos magyarokká tette! a mivel szégyenkedniük bizony nem kellene.

Ily következtetési akadályokban zökken meg uraim a körültekintés nélkül vágatva felelősi bíró, ha a szavak nyelvi kényszerétől nyelvtani tétele tekintetéből Tuhutumról s pactum conventumról beszélünk. Hagyjuk ezeket nyugodni; Tuhutumot mert megérdemli, hogy honfoglaló csatái után csendesen pihenjen; a pactum conventumot pedig, mert nem létezik és soha sem is létezett.

Egyébiránt, ha az elmondottak dacára is a Tuhutummal kötött pactum conventum árnyalakja még ezután is hajlandó lenne a „Római császár” termén át, s még ujra átsuhanni, fellérjük a román nemzetnek akármelyik, közvetlenül pedig azon fiát, ki a pactum conventum tényére legelőbb hivatkozott: sziveskedjék bennünket ez okmány szövégére utasítani (hasznát venni); ha pedig ez nem lenne lehetséges, megnevezni azt az ismeretlen történeti forrást, a melyből az emlegetett jogállásának ez első rangú redvét merítette.

Akkor, midőn a románoknak ez idő szerint nagyon divatos fegyver van rendelkezése alatt, a suffrage universel hatalmas gerelyje: fölkiált nyelvi kérdéseknél — véleményünk szerint — kár, hogy ha egyebekre, Tubutumra, pacta conventátokra hivatkoznak. Mert végre is urak, ha olyan történeti jogra hivatkoznak, melynek írott lapjait emberi szem még nem láthatta, ne csodálják, hogy ha a magyar nemzet ezer éves írott törvény, szokás és királyok által szentesített jogaira appellál!

Torma Károly.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

M.-Vásárhely, sept. 28.

Hegedüs jubeliuma.

(Folytatás.)

A templomi közönség által elénekelt zoltár után a helyi ev. ref. főtanodai ének- és zenekar Vocolka Ede ur vezetésével a „Te benned bízunk eleitől fogva” zsolnárt, ugyancsak Vocolka Ede ur által négy hangra és zeneszer alkalmazva, jelesen és meghatólag adta. *)

*) Igen szépen van az mondva: „legnemesebb emlék: az emberek szívében élni.“ Vocelka Ede ur ily emléket emelt már, zene- és ének terén e

Az, ki „leltől fogva Istenben bízott”, a nyugalmazott lelkész Hegedűs Lajos ur lépett ekkor a szónoklásra, rövid könyörgésében hálát mondva jó Istenének a szépen futott pályáért, áldást kért a minden jó adományok kútjából, nemese jutalmazó meggyőzést. Zárbeszédében pedig főtiszt. püspök urhoz köszönt, a maros-vásárhelyi ev. ref. egyházhoz hálászavakat intézte.

Esperes Péterfi József ur szónokba lépett megelőzőleg, Wéber Preciosájából „a nap ha két” karének, alkalmazott a szöveggel lőn igen jelesen előadva a ev. ref. főtábornai ének és zenekar által. Az előadás gyöngye: Vályi Gábor csengő és szépen iskolázott basszus volt.

Esperes T. Péterfi József ur, Lukács evangylista II. r. 29. 30. verseiből meglepő válaszával volt themáját, három részben, művésziileg variálta. A sziv tástjain, szerintem, leginkább azon rész játszott, melyben esperes ur fiatal korától nemcsak visszakövetelt, de jelen perceiben vissza is vitt vigorral előad, miképp 44 éve már, hogy ő is nyugalmazott tisztára szép pályáját, épp oldala mellett, figyelemmel kísérve, mint legilletékeseb bírák egyike, igaz lélekkel nyilváníthatja azon igazságot, hogy id. t. Hegedűs Lajos urat se a fagyalló hideg, se az égető hőség, a nap vagy éj bármely részében vissza nem tartóztatá, miképp ő maga szétszórtott bucsu hangjában formulázta: „a megsebzett szívre gyógyító balszámot töltött, a szomorúságban levőnek könnyeit felszárítani, s az elfáradt léleknek új erőt adni.”

Es én azt mondom: esperes Péterfi József urnak, ha nem is fő, de mindenesetre nagy érdeme leand az, hogy szívbe mártott ecsettel festé nyugalmazott tisztára érdemeit.

Nekem esperes Péterfi József ur beszédének főleg azon része tetszett, melyben előad, miképp a gondviselés Hegedűs Lajos nyugalmazott lelkész ur részére, fedhetlen és munkás élete jutalmát, a justa retributíót itt a földön is kiszolgáltatta, midőn öt szepen kiképzett, jól elhelyezett s általános becsültetésben részesült derék két fuval szeretet, míg az emberi nem ragyogó két csillagát Socratest egy bárgyu fuval, Márk Aureli Commodusban egy szörnyeteggel látogatták; „öt magat pedig a maros-vásárhelyi ev. ref. egyház által reformált vallásunk történetében még soha elő nem fordult módon szép egészséges lakkal s egész papifzetése meghagyásával jutalmaztatá. (Vége következik.)

Dobolyi Sándor.

Háromszék, sept. 20.

Magyarországi véreink felszólására egyetnek, egy mint községek vetélkedve sietnek a nyomor és inség csapásait adakozásaik által enyhíteni, a kik pedig ezen emberbaráti ügyet lelkesen felkarolva, befolyásokat felhasználva, ernyedetlenül működnek, úgy hiszem a magyar haza közönségének méltánylatát megérdemlik.

Mlgos gróf Kálnoky Dénes ur felhívása következtében a Háromszék birtokossága összegyűlvén, a nemes gróf indítványa folytán meghatározott, hogy a segélyezés határház előmozdítása tekintetéből, keressék meg a f. kir. főkörmányszék egy teljes gazdasági gyűlés engedélyezésére. Mindazonáltal, hogy a nyomor sújtotta szerencsétlenek sorsa a halogatás által súlyosodik, a remélt engedély mind e mai napig meg nem érkezett, tehát újból is egy magán jellemű barátságos értekezletre szorítottunk, hatalmunkon kívül álló körülmények helyzetünket korlátozva.

Folyó hó 14-én a Háromszék birtokossága a gyors segélyezés szükségességét belátva, eszméket cserél, hogy miképp lenne lehetséges, a felsőbb rendelethez való összeköttetésből származható kellemetlenségeket kikülvél, mégis megtalálni azon utakat, a hol az általános részvét fogamatossággal. Szerencsések voltunk rendes gazdasági egyetli elnökünk báró Szentkereszti Zsigmond ur indítványa folytán megtalálni azon kulesot a háromszéki fiók gazdasági egyetli jegyzőkönyvében, mert a 21-dik pont értelmé szerint egy állandó választmány az elnökséggel egyetértve, minden sürgős ügyekben utólagos jóváhagyás mellett intézkedni fel lévően hatalmazva, az általános vélemény a központosult, hogy ezen állandó választmány, a szükségeltető póttagokkal magat kiegészítve, egy segélyező bizottmányt alakuljon, és elnökileg a segélygyűjtés tárgyában azonnal intézkedések tétessenek. De aggodalmak merültek fel, valjon a közigazgatási hatóság részéről ezen eljárás ellen nem fognak-e akadályok gür-

város keblében évek hosszú során át önzés és érdeklőllett telt meghálálhatatlan szolgálatai által, a maros-vásárhelyi zeneőrök és zenét kedvelő közönség szívében. Musicális genije gyönyörű virágaiat decortál ünnepeink, nevelő intézetünkben ének- és zenetanítási sikerletes szolgálatai örökre feledhetlenek leandnak helyi közönségünk előtt.

D. S.

*) Én pedig, a tisztelt két fuva vonatkozolag, csak annyit jegyzek meg: szerencsés gyermekek, kiknek atyjok — a Voltaire szava szerint — laisse honneur pour héritage.

D. S.

dittetni? Azonban báró Szentkereszti Zsigmond ur készsége és tevékenysége elcsalatta aggodalmait, magára vállaltva ezen ügyben a közbenjárást és felelősséget, s miután a megyei hatóság részéről nemcsak ellenvetés nem tétetett, de sőt biztosítást nyertünk a közremunkálás felől, azon örvendtes tudósítást vagyok szerencsés közölni, hogy a segélygyűjtés tárgyában báró Szentkereszti Zsigmond elnök ur által az intézkedések már megtörténtek, azon s meggyőződés kifejezésével zárom he tudósítámat, hogy valamint mindenkor, úgy most is Háromszék polgárainak a közügyek iránt ismeretes buzgalma és részvéte, a kielégítő eredményről kezeskedik.

Y. . . .

Udvarhelyszék, sept. 30.

Id. főkirálybírói helyettes ur a következő felhívást küldötte szélyel a mai napon és napról a központi bizottmány tagjához: „T. ur: A közlekebről megválasztva volt országgyűlési követeknek visszalépést következtében, a felséges királyi főkörmányszék jelen hó 12-én 29315 sz. alatt kelt magos rendeletével új követválasztást méltóztatván elrendelti, mi okon hivatalos tisztelettel felkérem t. uraságot, miszerint központi választmányi tagaságánál fogva, a jövő hó 2-ikán délelőtti 9 órakor a nemes székház nagy termében megtartandó központi választmányi gyűlésbe itten meg jelenni méltóztatson. — Sz. Udvarhelyszék szeptember 30 1863.

A fenebbi elnöki felszólítás szerint tehát a központi bizottmány tagjai october 2-dik napjára hivatalosan össze vannak már hívva, s így a harmadik követválasztás is mulhatatlantul, és pedig mint hiteles helyről értesíttem, october hó 8-dik napján meg fog tartatni, hogy minő eredményt? arról annak idejében értesíteni fogom e lap olvasóit.

A választás lehető sikerére nézve különböző felvilágosítási kísérletek részleteiről is hallottam beszélgetni, valamint bizonyos, s szeretem hinni népszerűséggel csak is saját kebelükben bíró kitűnő férfiak megválasztását is ajánlani; azonban én az illetén eljárás felét valódi „mondá“-nak tartom csak, mert az, hogy valósággal és ténylegesen létezzék, nem bízhatom. Nem bízhatom pedig először azért, mert az ideig. országgyűlési alapszabály 57. §-ban tisztán állanak e szavak: hogy a választó bizottmány vezetéseire küldött elnök felszólítja a választókat, hogy tiszta meggyőződésük szerint mind a szavazatukat, a mint ezt meggyőződésük és lelkiismeretük szerint a közjóra leghasznosabbnak találják, s ezen szavak után kétem is, hogy felsőbb helyről ezekkel ellenkező rendelet megszületett volna a megyék adminisztrációjához; de nem bízhatom másodsor azért is, mivel meg vagyok győződve, hogy mindenki tudja azt, miszerint s e n k i erő-hatalommal népszerű emberré tenni nem lehet, s még tovább csak azt is szeretem hinni, hogy választó közönségünket nem tartják oly értelmetlennek, miszerint fel ne merjék tenni róla azt, hogy saját embereit az az: azokat, kikbe bízhatik, s kikre meggyőződése szerint szabadon adhatja szavazatát, tökéletesen ismeri, és hogy észre ne vennék, miszerint ezek ellenbeni fellépés még a lehető bizalmat is irányukban csak csökkenthetné.

Jeles dalszerzőnk, s köztisztelőben álló hazánkfia Simonffy Kálmán e napokban hagyja el törvényhatóságunk határát, s ma már is Marosszékből lakó testvéreink díszekedhetnek a ritka vendéggel. Mig hazánk s nemzetünk hasonló fiakkal díszekedhetnek addig, még bátran énekelhetjük, hogy: „All Buda, él magyar még!”

A páratlan szorgalmu író és birtokos társunk báró Orbán Balázs pedig jelenleg körünkben időz, s régiségeink fényképezésével foglalkozik; adja Isten, hogy fáradozásának kivált eredménye, különösen pedig illő jutalma ne maradjon el.

Torda, oct. 4.

A borostyán nyílik, mit sok gyerekek fővegeikben ritkasággal hordnak.

A nyári almák egy része elvirágzott, más most virágzik. A poczok alma második termése díonyi nagy.

A törökbuszszedő foly, könnyű eltakarítani, mert egy véka szemes vetés után 40—50 véka csős jön le csak.

Kérészt intézett Eisen nevű izraelita az előjárásához városunk főtáza kivilágításáért, s díjul egy lámpa éji fényéért 10 krt kér *). Nagyszüksége van e városnak erre sokféle tekintetből, melyeket elősorolni mind felesleges, elég azon egy is, hogy a kigyó meneti főtáza sötét éjeiken erkölcsi és rendőri tekintetben azt rég óhajja.

Nem csak sós, hanem édes fürdők is

*) Szerzőjének Popini urral, mert ő Kolozsvárt egy lámpa után 5 krral világítja.

van már az Aranyos vize partján. Sok szerencsét kívánunk hozzá!

A marha árelethe csökkent, 20—22 frt egy leválni való meddő tehén, tejelő 30—35 frt, az ökrök párja 70—75 frt, legszebb 100 frt, egy kövér sertés, melyen van 70—80 font szalonna 16—20 frt.

A marhabusnak fontja 10 kr, sertése 16 kr. Gabona ár: tisztabúza 1 frt, elegybúza 70—75 kr, rozs 60 kr, zab 40 kr, törökbuza 70 kr.

r. l.

Gyula-Felévár oct. 3.

Ft. Haynald Lajos ö nméltósága megyei székhelyére a testvér Magyarhonból, tegnap esti 11 óra körül kívánt egészében és szerencsésen megérkezett. A jeles egybáznagnak, ki Kalocsán alkalmat talált sz. István magyar egyháza nevét az érdeklődő világ előtt megint új fény- és dícsőségben tünnetni föl; kit a közelmérés és kritika a világegyház nebuláj legjelesebbje közé sorozta s a két haza első alkotmányos államférfiai közt tisztelt; kinek magas egyéniségével Erdély szerencsés magának leginkább bíz kellet; kit azonban Magyarhon több városa ö nméltósága legközelebbi ott jártában inkább ki volt képes tünnetni, mint mi azt valaha tehetők, ezen nagy hon- és egyházférfinak és kegyes püspökünknek mondom méltó elfogadása érdemében mi nem tehetünk semmit éppen akkor, mikor legszebb diadalutjából tér meg. Volt ugyan városunk és vidékünk lelkes körében szándék, sőt tetleges indulat is nyilvánult arra nézve, hogy püspökünket az irántai általános tisztelet és szeretetnek némi jeleivel, banderiummal s 1—1 lelkes szózatol fogadjuk; azonban elmaradt ö nméltóságunk tegnapi nem vélt késő megérkezése esetlegesen nagyon is összevágó volt a mi említtetem, e tekintetben egészen igénytelen politikai viszonyainknak.

Mi tehát ma örülhetünk üdvözlőleg, illetőleg csokolaták kezeit ö nméltóságunk. Ki volt részünkről ngos Rády János prépost ur által fejve a kalocsai zsinatnak ránk háromlandó üdvös volta, ki az ottani dicső képviseltetésünk iránti leghálásabb és őszintébb elismerés. Kis ünneplényünk fő kedélyrugójaul szolgált azon jeles körülmény, melynek alkalmából mi ma szeretett püspök-atyánkat úgy is köszönhetők, mint a ki szerencsés és boldogító születésének 48-ik évfordulóját napját egészszégesen, magas polezon, fényben s egy nem limitálható közönség tisztelet, szeretete és elismerésének öblében az egyház és testvérházak javára Isten jóvoltából megérte és megszentelhetette. Sokáig éljen ezen 48-ik évben már oly aránytalanul több érdemek által koszorúzott nagy püspök, ki az említem 19-dik százbéli számnak már eddig oly teljes korn és sanctionáló férfává nőtte xi magát! Éljen!!! Ö nméltóságunk felelete egy egyházi úgy mint polgári tekintetben szokásszerűen kitűnő atyai és irány-beszéd volt. Kegeleletesen emlékezzék ö nméltósága, hogy a kalocsai zsinat tényei és körülményei életének mily szép emléktől képezik, mily üdvöskkő válhatnak az ott kifejezett intézkedések, s szándéka nyilváníta egy erdély-megyei zsinat megtartása iránt, melynek tüzetes előkészületei azonban határozatlan kitátásu viszonyaink közepén pár évét igényleni fognak úgy, hogy zsinatunk 1865-ek mintegy augusztusán ülne össze. Hálás elismeréssel fogadók meggyénebbi kalocsai képviselőlet is m'gos Lő nhardt Ferencz, zsinati első titkár és m'gos Hubatsek Ádám kanonok urakat, kiknek bölcsesége és magoktartása nekünk tiszteletet és becsületet szerzett.

Tusnádi.

Ba.-Királyfalva, sept. 28.

Közelebről az olvasó közönség s minden tiszta keblű honfi figyelmének tárgyat kiválóan három kitűnő pont képezé u. m. az erdélyi vasut létrehozatala, a n. szébeni országgyűlés és magyarhoni szükölködő testvereink felsegítése. Ezek közül az első a kedvezőtlenül fejlődő politikai viszonyok binárába merült.

Királyhágón tuli inségre jutott testvéreink iránti rokonszenvünknek jótéteményekben nyilvánulása előtérben áll. Öröm tudni, mint versenyeznek e téren hazánk jobbjai, (de még eddig csak a magyarok és székelyek) a nagylétküségben; mint sietnek teljesíteni emberi és keresztényi legszentebb kötelességüket azon szerencsétlen hazánkfiak iránt, kiknek a sors koldusbotot adván kezeikbe a nyomor örvényébe taszított.

A részvét szikrája kezd Küküllőmegyében is áldozat alakjában lángolni, kezdi a kebleket fölhevíteni! Hallomás szerint vannak többben, kik családok elfogadására vállalkoztak s még többben, kik e tekintetben hivatalos felhívásra várnak. Valjon miért? hisz nincs itt semmi kényszer, semmi rovat, kinek-kinek szabad akaratára van bízva akkor és annyit adni, menyit maga megszorítása nélkül szíve sugall. A népre nézve lehet ugyan némi hatása a hivatali felszólításnak; de az értelmiségre és

birtokosságra néve a külvivalat felszólítása vagy akárki lelkesítése talán felesleges (?) Azonban a gálvali járásban szolgabíró közbefutóval meg történt ez is, hogy minő eredményt az azt most nem czélok kísérni; előleges közléssel szorítokom csak Királyfalvára, hol kiemelendők tartom özvegy t. Szabó Bálintné, ki mit julius hóban elvesztett felejtetlen férjével szorgalmuk igazságos gyümölcséből szerzett birtokánál fogva, helységünk éppen nem nagyon nevezhető birtokosa közt a másodrangnak közé sorozható. E tisztas nő, ki köztisztvisletben állott férjével együtt mindig az ember-szereteten, rokonai és a nyomorultak iránti jótékonyág erényének folytonos gyakorlásában tünt ki, nem csak a páratlan élettárs elvesztése miatti vigasztalatlan-ság, hanem e kívül a testében elterjedt s több tapasztalt orvos tehetőségén megtört közönsé-baj is, mi miatt maga erején még csak járni is képtelen, emészt, keseríti; s még is ezen gyászos s leverő helyzetében is, melynek megtekintése nem csak közel ismerőt, de minden nagy részét a közterhek s az egészse helyreállítására törekvés veszik igénybe: nem feledkezve meg inségben könnyező királyhágón tuli testvéreinkről sem, egy négy tagból álló család akármikor befogadására ajánkozott. Óhajjuk, hogy az emberiség fő orvosa elszalván lelki és testi fájdalmait, mind ő mind pedig a benne remélők számos évekig örvendhessenek közhasznú életének.

Többi birtokosaink, tudtomra családok befogadására még nem ajánkozottak, hanem a nagyobb birtokosok egyike ígért gabonát, de azt is oly szűk keblűleg miképp kedvező állását véve tekintetbe azt, nem annyira könyöradomány, mint a szeretet törvénye kigunyalása közt mutathatók fel. Megkimelendők az elpirulás és az olvasó közönség méltó kigunyalásától, adományát csak abban az esetben közlendjük, ha találkozik valaki helységünkben nálánál kevesebbet ígérő.

A nép is felszólított segélyezésre; azonban innen keveset remélhetünk, mert ha bár buzateremtünk közepesen fizett is, de szinte majd semmi törökbuza és bor is nagyon kevés lesz; ehez járul még a gabona hallatlan alantl ára stb. Hogy mind ezek mellett mit eredményezhet a segélyezésre felhívás, arról majd később.

r. l.

Árkos, sept. 27.

Tisztelt szerkesztőség! Mintegy 10 éve vala közölve, miszerint ifyefalvi Sára László ur az „örök mozdony” teoriáját feltalálta volna. Miként állott akkor e találmány valósága, nem tudom, mert beleavatva éppen nem voltam. Erről S. L. ur mit nyilatkozott mit nem, nem szükség emlegetnem; mert az akkoróli elmulasztás, elhalasztás mentségére nem is erőltetheti senki. Hanem annyi való, hogy akkori szándoka nem meghalt, hanem csak aludt. A mit találmányáról, s annak több modorban alkalmazhatásáról más most nyilat, és saját kísérleti meggyőződése után beszél, csak érdekes lehet, és roppant horderővel bírhat; mihez kívánjunk jószerecsét. Bizonyos, hogy S. L. urnak a mechanica nagy, sőt megszünhetlen vonzalma, mi is csak vele fog meghalni. A részletes physical és mechanical elvek, miket e végre emleget, valósággal figyelemre méltók; miknek is az „örök mozdony” összeállítására sikerítését miképp teheti, minden e kérdéstől függ. Ugy nyilatkozik, hogy ötféle modorban is képes lehetne azt előállítani (mert több évek óta tőri ebben a fejt), hanem egyik és másik mód között nagy a különbség a költségesség tekintetéből.

Maga azonban azt mondja, hogy ez a kifejezés: „örök mozdony” magában lehetetlen is, mert ilyesmit csak a világalkotmány rendszerében sejtethetünk; hanem, ha a kifejezést így szabjuk: „ideiglenes mozdony”, bosszabb vagy rövidebb ideig önállólag mozgó gépezet stb., így már lehet értelme. Msképp balandó által nem létesíthető. Elég ha órákig, hetekig, vagy bizonyos évekig, legfőlebb a gépezet romlásáig, elavulásáig működő mozgása tarthat.

A physical elvek, melyekre legrövidebb költséggelel kiállítható találmányát fekteti, (magyarul mindentitt nem tudom kifejezni, mert a physicalt a szerencsétlen latin korszakban tanultam volt) ezek: Csigarendszerek; correlatio potentiae et ponderis per hypomoclonem, a mozgás gyorsítása vagy cendesítése, (celeritas vel retardatio motus) térítő directiva; s önkényt előre siető tengely, adnormam plani inelinati lejtősíve. Ezek azonban a főbb elvek, mikhez azonban még több alsóbbak jurulanak. Nem marad ki illetőleg olyas gépek-nél az ingó mű is, lassító ruganytollak és keréksurások segélyével, a romlás nélkül megállítás tekintetéből. Ezen elvek közül többet, vagy kevesebbet összehatási viszonyba hozni, szűlné egyik vagy másik nemü gyárnak vagy gépnek mozgását, munkásítását.

Valamint minden új találmánynál, ugye-
nne a sietőleg felmerülendek a szokot-
jelenetek: kétkedés, fogultság, ócsárlás, pár-
tolás, remény, fenhagyási várokozás. En ez
utolsó osztályba tartozom, s azt mondom:
Elvárjuk a kísérlet eredményét! A posse ad
esse praestolamur.

Hogy pedig nem csak az ábránd mellett
akar S. L. ur maradni, hanem a világ elé
nyíltan kíván a legközelebbi napokban célja
sikerítésére komoly felmutatási nézetet fel-
lépni, ezt abból állíthatom, melyek közül az egyik-
ben feljeleníti a Felségnek a találmányát, s
annak gyakorlatba hozására legfeljebb enge-
délyt kér, miután ő Felsége a kereskedelmi
ministerium útján az érvényességről meggyő-
ződend; a másikban felhívja az erdélyi
ország gazdasági egyetlet, a találmányának
szántására alkalmazandó modorban megviz-
sgálására, s csakugyan ő Felségéhez ajánl-
ására. Mikor az ő Felségéhez intézett elküldi,
akkor megyen Kolozsvárra a gazdasági egy-
lethez; s miután ott a valóságot kimutatta,
addig, míg ő Felségétől valami rendelkezés
tételnek eziránt, bevonul Oláhban, ott vala-
mi kisebb gyáron, vagy közmalmom venni
alkalmazásba találmányát, ilyenfali birtoka
becsárának cantioja mellett, mire, mint mondja,
egyvezekésileg kinézett útja is van.

Sára László ur, mondom, (a mint azon
iratokan magát kifejezé) 10 évi küzdelmei,
számításai és költségei következtében eljutott
azon önérejlő mozdony-feltalálására, melynek
erejével minden szekeret, ekét, hajót, gyárat,
malom stb. efelét, miket eddig marha, gőz,
víz, vagy szelér mozgatót, mind ezek nél-
külözésével haszonhajtó folytonos mozgásban
tarthatni. Állítása szerint pedig ez csak a fel-
találási lehetőség nehézsé, s oly könnyűségnek
látszó dolog a feltalálás után, hogy azt a ki-
sérleti kimutatás előtt elárulástól is félhetné.

Ajánlja magát S. L. ur, a kormány-
nknak minden tár- és ágyasszekeret ezen találmá-
nya segítségével oly állásba hozni, hogy semmi
lótartásra ezeknél szükség nem leend.

A feljelentésekben kifejezte bizonyos óha-
jait, kívánatait is, melyek közül legelső az,
hogy az angol kormány által az örök mo-
zdony feltalálására még ez előtt több mint 20
évvél kitűzött 10,000 font sterling jutalmat
megkaphassa, melynek egy tizedét az erdélyi
gazdasági egyetnek azonnal felajánlja. A
többi kívánati pontokról, melyek közül néme-
lyek az elsőnél még fontosabbak, ezuttal hall-
gatni célszerűnek tartom; csak annyit em-
lítek meg, hogy azokban igen sok jótékony
alapítványi intézkedéseit nyilvánulnak.

Sajnálom, ha ok nélkül barangoztunk;
de minthogy ez éppen a találmányozó ur be-
leegyezésével történt, jó reménnyel óhajtom:
adja az ég, hogy lehessen korszáki ember!
Kiss Mihály.

Magyar-Lápos, oct. 2.

Magyarhoni inséggel küzdő testvéreink fel-
segélésre körül mozgalmak ez idő szerint a leg-
figyelemre méltóbb tárgyai közé tartoznak a
hírlapi levelezőnek. Ne legyen hát feltűnő, ha
ez irányban lelkesül a áldozatkészség min-
den modorát nyilvánosság eleibe vinni kö-
telességünknek tartjuk; mert ez úgy nemcsak
emberbaráti, de nemzeti szempontból tekintve
is nem kis fontosságú jelenben. Különösen
Erdélyben, hol a más fajú népek vezetői közt
a jó indulat, emberbaráti részvétel véreink
iránt félremagyarázzák s a szűkölködő család-
dok Erdélybe hívását Erdélynek magyarokkal
betelepítésére célzó intézkedésnek magyaráz-
ták, pedig nemcsak magyarok a szűkölködők,
közülük románok is találkoznak, kivált Arad-
megyében.

M. Lápos egy nagyobb részben magyarok-
tól lakott helység, az egészben magyar lako-
sokkal bíró Domokos helységével egyetemben,
szegénységét s elszigeteltségét véve tekintet-
be, elég részvétel tanúsított a szűkölködők irán-
t; minnek oka az, hogy jó szívi ember-
rek lakják s az időn elég jó természettel ál-
dotta meg Isten. Gyűltl ugyan rövid idő alatt
332 véka 8 kupa törökbuza, 13 véka 13 kupa
buza, 35 véka 17 kupa fuszulyka, 33 forint
13 kr pénz. Ezenkívül ajánlottak 6 darab
marhára telést, 49 személyre lakást, fát té-
lre. Egy 8 tagból álló család már meg is
érkezett, de kére se jut.

A mult aug. 23-án véghez ment templom-
szentelési ünnepély leírására vonatkozó s a
"K. Közöny" hasábjain megjelent tudósításom
azon tételének, "miszerint Garda nagy-enyedi
ev. ref. tanodái hittanár egy protestans szel-
lemű beszédet tartott", czáfolatán a "Füg-
getlen"-ben Farkas Ferenc közlő a t. Garda
ur beszédéből némely tetteket, melyekre nézve
az a megjegyzésem, hogy azoknak egyrészt
éppen nem, a más részét éppen nem úgy
mondotta, mint Farkas ur állítja. En a "Füg-
getlen" levelezőjével polemizálni nem kívá-
nok, a beszéd sincs kezeim között, hogy ab-
ból a vád alól vont tetteket közölhessem. De
hiszem, hogy a beszéd meg fog jelenni nyom-

tatásban s akkor az olvasó megítélheti, kit
lelkésit minden felekezetségtől ment haza-
fiai lélek. Addig is jónak láttam ez ügyet
szó nélkül nem hagyni.

KÜLÖNFÉLÉK.

A helybeli vívóiskola az alföldi szűkölkö-
dők segélyezésére vasárnap, e hó 11-én, elő-
adást rendez. Szinre kerülend "Férj az ajtó
előtt" operette, melyben Groisz-Szabó Pauli-
na urhölgy Zsuzsanna, Gruz-Szabó Kamilla
urhölgy Réza, Molnár Sándor Dueroquet Flóri-
án, Groisz Gusztáv Trompeur Márton, Ne-
mesányi Miklós a kéményseprő szerepében
müködnék közre. Ezenkívül Ferenczi Tilda
k. a. szaval; Réthi Lajos humoristikus felol-
vasást tart; Salamon János népzeneisével
esárdásokat játszik. A vívóiskolai tagok közül
kard- és törvívásban részt vesznek: b. Wesse-
lényi Miklós, gr. Bethlen József, b. Bánfi Je-
nő, Macskási Miklós, Szabó Lajos, Fenyő
György, Tompa Károly, Kovácsi Mihály. A
helyek ára föl lesz emelve. Páholys és zárt-
székek iránt előjegyzést elfogad Tompa Ká-
roly ügyvédi irodája, monostoruteza, zegleten,
földszint, 202 sz. alatt.

Mint Szebenből a "Kr. Ztg." értesül,
az ottan üléselő országgyűlés tagjai közül
többen, az érdemesültebbek közül, várhatják,
hogy valóságos belső titkos tanácsosi méltó-
ságra fognak emeltetni.

Reisenhoffer Rudolf cs. kir. posta-
bívatalkol Kolozsvárt 2 futó előfizetést nyit
"Az osztrák postai" czimű kézikönyvre, mely
a programból sejtethető tartalomdús, válto-
zatos és hasznos munka lesz. A megrendelé-
sek határideje f. é. december vége.

A Kolozsvárt jövő hóban megnyíló
jogakademia tanári állomásaira összesen 17-en
pályáztak.

A "Süregy" kolozsvári levelezője sze-
rint itt azon hit volna elterjedve, hogy az it-
teni löversenyek alkalmával "csak mágánok
és főrendiek lova futhat, míg a nemesi osz-
tálytól el van zárva az út a pályázástól." Le-
velező nem tudja honnan ered e gyanu. "Az
igaz", ugymond, hogy nemes ember lova még
soha sem futott a kolozsvári verseny téren." stb.
Nem értjük mit akar levelező? Állításának
mindkét része alaptalan. Először valamirevaló
körben itt soha ma, "gyanu" fel nem merült;
nevezetesen is! Másodszor: nem igaz levelező
azon állítása, hogy versenytérünkön "nemes
ember" lova még soha sem futott volna! De
mirevaló efféleket fessegetni, még ha alapja
volna is?

Az "Erdélyi Posta" magán távgyörg-
nye szerint a birodalmi tanács alsó-házának
oct. 5-ki ülésében államminister Schmerling
közle az erdélyi országgyűléshez intézett s a
birodalmi tanácsba választást tárgyzó kir.
leiratot, továbbá azon császári üzenetet, a
mely tekintettel az új pénzügyi időszak kö-
zelségére s az előadandó pénzügyi előterjesz-
tésekre, felszólítja a birodalmi tanácsot, hogy
azon fenntartással, mint az előbbi évben, fog-
jon rögtön a pénzügyi előterjesztések tárgyalá-
sához, de egyszerűsítve azon reményt fejezi
ki, hogy a pénzügyi törvények feletti tanács-
kozmány folytatása és bevezetése az erdélyi
követek jelenlétében fog megtörténni. A pénz-
ügyminister az új adórendszert alapjait adta
elő, több előterjesztést tett a megvált adók
módosítása és újabbak behozatala iránt.

Brassóban a szélhűdés általi halál-
esetek oly sűrűn fordulnak elő közelebről,
hogy egy német levelező szinte hajlandó ra-
gályos titiménnyel gyanánt tekinteni, azonban
mégis csak abban állapodik meg nagy böl-
csen, hogy a tavali bor az oka mindennek.

A "Gazd. Lap."-ban Gyürky An-
tal arra figyelmezteti a takarmányban szű-
kölködő szőlőgazdákat, hogy a szőlőtöke két-
féle jó takarmánypótlékot terem. Az egyik
volna a szőlő levele, melyet Gy. A. ur sze-
rint ha lehet szűrtet után, de mindenesetre,
mielőtt a dör megcsippte volna, kell lefejezni
és azután vagy egyszerűen, kevés száradás
után eltakarítani, vagy pedig földbe ássott gö-
dörbe betapodni. Másik takarmány a törköly,
melyet a kádakba betapodva s légmentesen
elzárva lehet eltartani.

A magyar biztosító-társulatot
folyó hó 25-én a győri függőközség kerü-
letében igen nagy kar érte, mert Győrött 30,
Gyarmaton 50, Pápán 15, Edelthalon 8 és
Páton 5, összesen mintegy 108 ezer forint-
ig van érdekelve. A károk felvétele és kielé-
gítése végett a szükséges intézkedések már
megtörténtek. (Gy. K.)

Halálozás. Tegnap azaz sept. 27-én
kisértük öröknyugalomra Gaál Dániel ur-
nak a h.-m.-vásárhelyi ref. lelkész, s a békés-
bányai reform. egyházmege tanácsbírájának
hült tetemet. A boldogult 37 éven át volt lel-
késze a h.-m.-vásárhelyi ref. egyháznak. Kü-
lönösen megemlítendő lelkes hazafias, és a
közügyekbeni munkás részvéte 1848-ban és
1849-ben, valamint 1861-ben is. Megholt éle-
tének 68-dik évében. Benne egyháznak egyik

diszét, s a baze egyik hü fiát vesztette el.
Béke lebegjen hamvai fölött!

Moldvában a keleti marhavész újra
nagyobb mérvben ütven ki, az onnan Erd-
élybe hajlandó szarvasmarhákra nézve a
vesztélesi időszak husz napra emeltetett.

Dr. Troll bécsi udvari ügyvéd Bécs-
ből megszökvén, Passauban föhölötte magát.
A vizsgálóktól kint, hogy 170,000 forintot
résztint árpancéket, résztint peres feleket illető
összegeket költött el. A jelentékeny károsulás
Magyarországban lakó családokat és egyéne-
ket érdekel.

A budai magyar királyi palota meg-
újítására a birod. tanács pénzügyi választmá-
nyának jelentésében 12,000 frt van határozva.

Komáromból írják, hogy ott mult hó
30-án reggeli 8 óra 20 perczkor földrengés
észleltetett, mely középszerű moraj kíséreté-
ben mintegy öt másodpercig hullámzó moz-
gással megrázkódtatta az egész város terü-
letét. A földrengésnek más alkalmaknál tapaszt-
alt eljellei hiányoztak; káros következmé-
nyei pedig egy kéményboltozat összeomlásán
kívül eddig nem tudatnak.

Zágrábban a cirkuszban egy "Don Juan"
nevű bikát mutatnak. Ő bikasága nagy kor-
látokat ugrál, térdén csuszlik, mint egy epedő
szerelmes. Fejét a földre bocsátja le s nagy
magán ugrálni, nyargalni, csuszni, mászni.
Európa e symbolikus paripája nagy tetszés-
ben részesül.

Mily nagy egyszerűség uralkodik finn
atyáinknál, látható abból, hogy mint jártak
azon fömöltóságok, melyek az orosz czárt
legutóbb Helsingforsba kísérték. Nevezetesen
az érsek, a nála látogatóban levő herceg
Dolgoruckit maga kísérte a kapuig, s kezé-
ben tartá a világitásra használt gyertyatartót.
Midőn Gortsakoff a polgári kormányzót látó-
gatá meg, a kapunál csöngtetett. Megjelent
a kormányzó, de sajnálkozva mondá, hogy
ajtot nem nyithat, minthogy szakácsnéja a
piaczra menvén, a kulcsot magával vitte, s ő
maga is csak az imént kénytelen volt az
ablakon bebujni. Gortsakoff herceg sem sok-
kat czeremoniázott, hanem bebujt ő is az
ablakon.

Bécsváros hatósága felszólítja a bécsi
színház tulajdonosait, hogy vaslemezből ké-
szült függőnyvel lássák el színházait, hogy
éges esetében a színpadot a közönségtől el-
lehessen zárni. Eddig még csak a Várszínház-
ban van ily függöny.

A warsói színház intendánsát, mivel
néhány muszka tiszt kívánatára egy darabot
ismételtetni nem akart — letették.

Körner születésnapján, a müncheni
udv. színpadon Körner "Zrinyi"-jét ádák elé.
A lapok kifogást tesznek, hogy a személye-
sített magyar alakok személyesítői szponyl ö-
ltözetben jelentek meg.

A párisi vásárcsarnokban kiál-
lított termények között egy 227 fontos tök lón
kikialtva tökkirálynak.

Másodszori gyümölcsözés. Tar-
czalról írják a "H." nak sept. 21-ről: "Ná-
lunk sem újság az akácfaának másodszori vi-
rágása, de még az sem, hogy az almafa,
mely már ez évben egyszer megfeszított gyü-
möcsétől, ujjalag hozzáfogott a virágzás-
hoz, a mult hó elején, s mostanra gadjáját
a legszebb almákkal lepte meg. Nem mint
fűl, hanem mint szentanu írom e sorokat,
kinek volt alkalmam e napokban látni a ne-
vezett almákat, s hozzá még kíváncsiságból
egyét meg is izlelvén, azt majdnem tökéle-
sen éretnek és mintegy czitrom nagyságúnak
találni. És ez almafa nem áll füvegáznak, hol
éppen nem volna esoda másodszori gyümö-
lcsözése, hanem igen is szabadkerthben. Ha a
nenn. muzeum oajátana e valóban természeti
ritkaságu gyümölcsből sajátjává tenni, a tu-
lajdonos Cs. Tóth Pál földmivelő azt a leg-
szívesebben fogna adandó nyilatkozat után át-
szolgáltatni.

A Vachott Sándorné által szerkesztett
"Magyar gazdasszonyok hetilap"-jának első
száma megjelent. Kiadja a magyar gazdasszo-
nyok egylete. Az első szám B. Eötvös József-
től tartalmaz cikket, mely a magyar gazdasszo-
nyok működését részletezi, Kempelen Riza
hagyományából beszélt s más hírlapi rova-
tokat. Ohajtjuk, hogy e lap kitűzött céljának
a kívánt sikerrel megfeleljen.

A bankóhamisítások megakadályozásá-
ra a pénzügyministeriumhoz javaslatot terjeszt-
nek elő, mely ha a tulajdonosok titka marad,
igen czélszerű lesz. E javaslat új bankópapír
beutatisából áll, mely halvány piros, de
ha megnevesítetik, sötét vörös lesz s a mint
megszárad, ismét előbbi színű. Ha a bankók
ily papírra nyomatnak, mindenki könnyen
meggyőződhetik, valjón igazak-e, vagy hamis-
ítottak.

Berlinből írják, hogy közelebb igen
előkelő orosz hölgy volt a porosz királlyal
látogatáson, és örömet fejezte ki, hogy a ki-
rályt oly egésségesnek látja. "Igen jól érzem
magam — felelt a király, s a mellette álló
Bismarkra mutatva, így folytatá: "S im ott
van orvosom, kinek ezt köszönhetem!" — E

nyilatkozat is bizonyítja, hogy mennyire csa-
lónak azok, kik azt hiszik, hogy a Bismark-
ministerium legfőbb csak a porosz kamrák
összetűltéig áll fenn.

Egy galicziai kereskedő több hete-
lig Varsóban volt kereskedelmi ügyeinek ke-
zelése végett. Midőn baze indult, minden jó
igazolványai mellett is elfogták a határon, és
Pietrkowba kísérték. Ott tartották 5 hétig.
Valahányszor kihallgatását szorgalmazá, min-
dig azt felelték: hogy várjon, mert még nem
érkeztek meg az írományok. Végre valahára
megérkeztek azok is. A foglyot kiballgatásra
vonták. A vizsgáló tábornok egy a foglyot ki-
sérő zsandártól azt kérdezé: hogy ez az?
mire a zsandár igent mondott. "Tévedés volt
— mondá a tábornok — ön szabad." "De
miért tartottak öt hétig fogva, s miért kellett
a fogság minden szenvedéseit kiállnom?" —
kérdé a kereskedő — "Hát ezzel közönni
meg, hogy kiszabadítottam? Szégyenlje ma-
gát." felelt a tábornok, s a kereskedőt távo-
zásra inté.

Az "Esztorgomi újság" egy toasztot
közöl, melyet a "M. Sajtó" helyesen nevezett
el "toaszt-szörnyetegnek." A toaszt ez:
"Főmagasság bíbornok-érsek, herceggprímás,
kegyelmes urunk! Többszörös örömiadóra
tűztetik fel minden magyar keble, midőn az
égti áldás ama rendkívüli légtüneményét, ama
szellemnagyságot, mely rangmagasságának ne-
tovább aranyescusát, elefántesontólí érdem-
tornyával még túlszalynál, ama dalias leventé-
tét, kinek korona ékkövei: a hit és haza, zo-
mánczai pedig: atyai jóság és igazságszere-
tet; a bíbornok-érsek áldoragny jelvényeivel
körül szívárványozott egyházfejedelmet, ipoly-
buborékok ezen szűk völgyében fölbirodni
szemléltetni, s kegy léptől közbe sorakozni
szerencsételték. Ha a görög régészet hagyó-
mányaként Memnon két szobra napkeletkor
mindannyiszor megszólalott zeneszerűleg: mi
az hit jászolában ringatott hü fiak mely üd-
vöztelnek dalárdáját, ama legbájosabb napsu-
gár, a mi főpásztorunk hívei ölébeni felderül-
tekor ne hangoztassuk-e? Azonban a szónok-
lat alig előrsi csatára a Sion falai között
kődös szónokok babérfüzérére hercegehez kö-
zeledni, hogy merészellen? Ebbeli hátrányom
érzetében az eszélyes festészt utánom inkább,
ki azon helyre, melyet kiszínezni nem tudott,
egy bokor virágot vetett: mi is egy virágzált,
ugymint: a szeretet bévéljain közti kihajlott
báláerztünk örökzöldet kegyelmes atyáknak
bátorkodunk bemutatni ma. Hiszen ha a kor-
szellem a hitközöny sípládját folytonosan
hajlja, hogy itt a családás vészdamallára ta-
nítsa a hiszékeny néptömeget; ily válságos
perezben szükségeltetik főképp az eszély és
erély szárnyain lengő kerub, ki szentlélekkel
tévntanvart légebe röptse s a hitelenség rom-
dülékein a szent egly lobogóját feltűzze.
Ezen magasatos tervek személyesítésére s hu-
zamos diadalokra kismelt ivadéka mennyei
gondviselésnek főmagasságu bíbornok, üdvöz-
légy! Az ut tekervényei porát még le se
rázva, s testszibabszó fáradsámat ki se pi-
helve, ifju lélekkel ereszkedél le hozzánk,
szentlélek vívmányaival a hitéletet a világszel-
lem csábfergetege ellen biztosítani s a nép-
eseméteték erélyharezosokká felkenni. Igaz
ugyan, hogy a társulati mozgalmak legdicso-
bika a frankfurti gyűlés, de főmagasságodnak
ennél is kiáltóbb dicsszerep jutsa osztályrészüll,
mert amott a fejedelmek lazult jogalapjár szil-
lárdítottak meg: eminenciáit pedig az ur
szellemé által a divó téveszméket tisztázni, a
földszínt megújítani, az elszáradt hullákat
megeleveníteni, s miután a hazaszeretet, ha
ez hitszeretettel frigyestül, győz az égben,
győz a földön, ennelfogvást a hon bárkájába
az alkotmány zöld lombjait is visszahozni van
hivatva. Főmagasságodon mintegy földvelében
pihen meg az árvek, özvegyek s aszély-
nyomorította alföldi hontársaink szakadatlan
láncolata, melynek üres köpljtét hercegi jö-
teményeinek egész raja duszagadagon bené-
pesíté. Nincs tudomány és művészet, mely
zasilótartóját, nincs egylet s intézet, mely ala-
pítóját és védnökét, nincs a hon láthatárán
hely, mely tetterős jótétjét kegyelmességében
ne üdvözléné! s a mi az álmeikodás gözkö-
rét leginkább borítá mindnyájunkra, az, hogy
noha a meséskor s óriás alkatu Encelád vála-
lain fenekek világszűlyánál is nagyobb teher-
tömb nehezedik érsekhercegi karjaira: ezt
mindig maga, helyettes nélkül, feláldozó oda-
engedéssel emelgetni s viselni lángbuzgalko-
dék. Ha a sziv hurjain átszűrt fohászok ég-
behatók, nem alap nélkül következtethetni:
miszerint a nép imáinak ezer jó füve fejleszté
virányossá magas korfokát. Ennyi fényvonások
után jósige nélkül is megjövendölhetni: hogy
valamint a világ szabadítójának arcznyomata
a fényugaras Veronika kendőlapján: szintugy
a magyar haza érvényében emineciáid hir-
neve elévülhetlenül fennmaradand. De Verulámi
Bakó bölcsész integert már, mondván: "Az
emberi észnek nem szárnakra, hanem nehe-
zékre van szüksége, hogy minden elkapatást
fékezzen": tehát a szólam meredek emelvé-

nyeről leszállók inkább az egész honti nép bölömlétele szivartján fölkégyén: miszerint az egyházi s polgári erények példányosságát, az adakozás és jótétemények örök mozgonyát; apostoli felség rendületlen védbástyáját, nagykeri Scitovszky Ker. János bíbornok-érsek s herceg-prímás ő főmagosságát, ki ez tünnapon vérdílti szent áldozatot az egek urának a kegyelet illatárjai közt bemutatni, az ur epedő nyáját tanítmánya villámhatásával és angyalok tápszerével felüdni, a bajnokok létszámát 800-zal növelni hősiesség kitartással ténykedik, a mindenható mindaddig, míg Szion ormán az általa visszaállított bazilikában csak egy áldozatmorzsa fog füstölni, ércmárvány egészségben éltesse. Eljen!

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, sept. 30. Washingtonból olyan tudósítások érkeztek, amelyek szerint Napoleon császár, a déli szövetségekkel szemben elnököknek Jefferson Dawis urnak javasolta volna, hogy a rabizoltságot a déli államokban töröljék el, s állítsák helyébe a robotnak egy olyan nemet, a milyen Mexikóban divatoz. Ha e javaslatát elfogadják, Napoleon császár abban a nézetben van, hogy Anglia nem fogna ellenezni a déli szövetségeknek Franciaország által leendő elismerését. Akkor a déli államok is felfegyverezhetnének a magok szerencséseiket s elejét vehetnének annak, hogy az ellenséges kormány azokat a déliek ellen használhassa fel. Új-yorki tudósítások ellenben a dolgot megfordítva adják elő. T. i. Stevens ur, a déli szövetség alelnöke Európába hajózott volna teljeshatalommal ellátva oly ajánlatot tételére, a melyek szerint a déli államok, bizonyos idő alatt, a rabizolgák teljes felszabadítására is készek volnának.

A német-dán kérdés felett nagy lármát ütnek az angol lapok. A „Morning Post” szerint am legyenek a diplomaták abban a véleményben, hogy Dánia talán csak egy harmadik rendű állam; annyi bizonyos, hogy érdekei oly szoros kapcsolatban állanak más európai államokéival, hogy az elnyomására intézendő minden kísérletnek gyakorlatilag

éppen azok a súlyos következményei lennének, mint a leghatalmasabb nemzetek közötti háborúnak. Dánországnak soha sem tanusította, hogy méltóságának és függetlenségének érintését nyugodtan elnézné. Bármennyire érdekelve van Svédországnak Dánia épségének fenntartása által, Angol- és Franciaország sem lehet eziránt közönyös. A „Morn. P.” teljes bizalommal mondja, hogy a nyugati hatalmak soha sem fogják Dániát Németország zabolatlan nagyravágásának áldozatul engedni.

Franciaország. Páris, oct. 1. Az „Op. nat.” egy elkecsereget cikket közöl a lengyel ügyben. Miután azt mutogatta, hogy Lengyelországnak Ausztriától és Angliától nincs mit várnia, így végzi:

„Ma már többé nem Lengyelország felosztásáról, hanem egy nép megsemmisítéséről van szó. Am tölje el Anglia és Austria, ha tetszik, Oroszország bántalmazásait, mi nem töljük el; s még kevésbé töljük el azt a gyalázatos színjátékot, a melynek nézőivé kárhoztatott bennünket Oroszország. Elég volt a sürgönyökből, elég a jegyzőkönyvekből, őrös szavakból, mi cselekvést kívánunk. A megsértett emberiség, a veszélyeztetett európai sulyegyen nevében kívánjuk mi I. Napoleon utódától, hogy az Oroszország által oda dobott keztyűt vegye fel. Mi háborút kívánunk.”

A „France” is mind tovább megy türelmetlenségében. Ki akarja mondatni Európával, hogy az 1815-i szerződés többé nem áll. „Lengyelországra nézve, ugy mond, az 1815-i szerződések megsemmisítése, megmérhetlen bűnderejtény. Kiszabadítja ez Lengyelországot azokból a kötelekekből, a melyekbe ama szerződések, a számára biztosított védelem dacára, beleszorították. Még csak a hódítás jogát hagyja fenn Lengyel- és Oroszország között; megszabadítja a diplomatiailag eljárás azoktól az akadályoktól, a melyeket a szerződések szövege a Franciaország által védelmezett magasabb elveknek útjába gördített. Ha a három hatalom egyesülése semmi egyebet nem eredményezett volna, mint azt, hogy az 1815-i szerződés felett kimondják a halálos ítéletet, mily jelentékeny volna csak maga ez az eredmény is! De ez még nem minden. Európa nem élhet a hódítási jog elvén. Éreznie kell a szükségességét annak, hogy a mai

népek sulyegyen szilárdabb alapokra legyen fektetve; s ha a régi jog mindenfelé szétmállik, be kell látni, hogy elkövetkezett az idő, egy új és méltányosabb jog megalapítására, a mely a polgarisodás, béke és szabadság érdekeinek inkább megfelel. Miképpen fogják ezt a helyzetet constatalni és elismerni? Azt a „France” nem akarja meghatározni, de lehetetlenek tetszik előtte, hogy Russel lord nyilatkozata után a többi hatalmak is ki ne mondják nézeteiket Oroszország magatartásának következményei felett, a bécsi szerződések megsemmisítése szempontjából.

A „Presse” azt írja, hogy a francia kormány nem fog nyilatkozványt intézni Európához a lengyel kérdésben, a mint eleinte hittek, hanem köriratot bocsát külföldi ügynökeikhez, a melyben ki lesz mondva, hogy Francia- és Angolország többé nem tartják magukat az 1815-i szerződések által kötelezetteknek.

A császárt kedde várta vissza Biaritzból. A lapok meghazudtolják az elterjedt hírt, mintha Czartorski herceg a becsületrend nagy keresztjével volna feldisztve.

Németország. A német-dán kérdés napról napra komolyabb alakot kezd váltani. A „Gen. Corr.” azt írja: Az oct. 1-i szövetségi tanács ülésben elhatározták a végrehajtást a holsteini herceg ellen; s most már, ha csak fel nem használják Kopenhágában az utolsó határidőt a szövetség kívánatainak teljesítésére, a végrehajtás, a határozat értelmében meg kell hogy történjen. Ez esalhatatlanul meg fog történni, s bármint és bármely oldalról jövő félemlítési kísérletek, fenyegetések meg nem fogják akadályozni, hogy a szövetség jogkorlátai között és utmutatása szerint, e szövetségi tag felett kimondott és jogérvényessé vált határozat teljesedésbe ne menjen. A tényállás e komolyságán kétkedni valóban semmi ok nincs; de a német szövetséget azért, hogy a törvénynek szabad folyást engedett, épp oly kevésbé terhelheti felelősség, mint ama szélső lépés lehető következményeiért, a melyre kényszerítve volt.

Orosz- és Lengyelország. A varsói, utóbbi időben történt kivégzésekről írják a „Nat. Ztg.”-nak: Oly hibetlen dolgok történnék itt, hogy a legelfogulatlanabb tudósító is a tények elferdítésével való gyanusításnak te-

szi ki magát. Így, közelebbről öt egyént végeztek ki, a kikről teljességgel nem áll, hogy valakin gyilkosságot követtek avagy csak kísérletet volna is el. Kettejük, közönséges utcai csavargó; egy zsidó nőtől három rubelt akartak fenyegetések közt kicsikarni. Egy darabig csak ilyenek gyanánt bántak velük; végre politikai mártirokká tették őket. A más három nem tartozott a nemzeti kormány csendőrségéhez; semmi határozott tény nem bizonyult rájuk; csak hogy a nemzeti szervezettel összeköttetésben állottak. A vesztő hely körül a boltokat árúhelyeket mind bezárták. A remjelenet lefolytáig a száz meg száz csoportokban térdelve imádkozó nép zokogása valami szivrendítő volt.

Ujabbak. Lemberg, oct. 3. Hire jár, hogy Taczanowskij, többi vereségeért a nemzeti kormány hadi törvényszék elébe állítja. — Berlin, oct. 3. Az itteni orosz követiség a nyugati tartományokbeli lengyel származású külföldön tartozkodó orosz alattvalóknak tudtára adja, hogyha utlevélük ideje lejár, vagy már lejárt, haladéktalanul menjenek haza; különben birtokaik elkobzása lesz a büntetésük.

— Páris, oct. 4. A „Pays” fel van hatalmazva kijelenteni, hogy a három hatalom között semmi új alkudozás nem kezdődött. A „Presse”-nek az a tudósítása, hogy Austria és Franciaország az 1815-i szerződések elűrlöttének fogják nyilvánítani, költött hír; a „France” orosz lelemény.

— Kopenhága, oct. 4. A dán-svéd egyezmény tartalma szerint, Svédország kötelezte magát, hogy az Eidert átlépő bármely ellenséggel szembe segédserget állít a nélkül, hogy ilyen beütés indokaitól feltételezné a segélyadást.

Bécsi börze October 7-kén: Nemzeti kölcsön 82.95. 5%. Metalliques 76.—. Bank-részvény 79.—. Hitel-részvény 187.40. Váltó Londonra 111.50. Ezüst 111.50. Arany 5.32. 1860-diki Állam kölcsön 98.85.

October 5-kén: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 75.50. Erdélyi 73.90.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

HIVATALOS.

3790.—1863.

(1—1)

(214)

Tűzifa eladási hirdetmény.

Kolozsvár szab. kir. városa községének a vál. esk. közönség 245. 1863. számú végzése folytán az alább megnevezendő Majorági erdő részeiben helyszínen leendő készpénz lefizetés mellett nyílt árverésen leg többet ígérőknek következő száraz hasított fiatal tűzgy tűzi ölfák fognak eladatul:

1-ször: Folyó 1863-iki **october 14-én** délelőtti 10 órakor **Kóród** helysége határán **polyána** nevű erdő részben 49 az az negyvenkilenc hosszu öl, és

2-ször: a városi határon **pipás csere** nevű erdő részben 23 1/2 huszonhárom hosszu öl. Vásárolni vágyók irt árverésekre oly figyelemzettel hivatnak meg, miszerint az eladott ölfákban az árverés megállapodása után égés által történhető károsodásért, városi község felelősséget nem vállal, azt vásárló fél szvenvedni.

Kolozsvár sz. k. város közg. Tanácsa 1863-ik év octob. 3-án tartott üléséből.

Kiadta **Elekes András**, h. aljegyző.

3216.—1863.

(212)

(2—3)

Hirdetmény.

Nemes Kolozs megye ideiglenes törvényszéke ezennel köztudomásra juttatja, hogy, miután a báró Bánffy Zsigmondtól exequált Bánffyhyadi és ahoz tartozó részjóságok vásárlója ifjabb Tauffer József, az árverelési feltételek IV-ik pontjának eleget nem tett, Korbuly Bogdán és több jelzálogos hitelezők kérésére 2000 pft és 19687 frt 50 kr. töke s járuléka, a jelenleg 20 frt 90 kr. mérsékelt, és az ezantúni perköltségek felvétele végett, a b. Bánffy Zsigmondtól exequált Bánffyhyadi és ahoz tartozó Sárvasári, Malomszegi, Nagysebesi, Jegeristeyi és Nyiresi ifj. Tauffer József által 173000 frtért megvásárolt részjóságokak vásárló ifj. Tauffer József kárára és veszélyére a már jóváhagyott feltételek alatt becsáron aól leendő árverése elrendelgetvén, határnapul 1863-ik év december 17-ke délelőtti 9 órakor Kolozsvárt a Megyeháznál tüzetett ki, melyre vásárolni szándékozik oly hozzáadással hivatnak meg, hogy a jóságok összeírásáról és megbecsléséről készült okmányokat, szintgy az árverelési feltételeket a hivatalos órákban a törvényszék levéltárában megtekinthetik és lemásolthatják.

Mindazok, kiknek az eladandó jóságok iránt bármily jogezimű igényök, vagy azokon betáblázás által nyert zálogjogos követelések van, habár ezen árverelés felől külön nem is értesítettek volna, felszólítanak, hogy eziránt igényüket az eladásig oly bizonyosan jelentsék be, mivel ebbeli elmulasztásuk következményeit csak is önmagoknak tulajdoníthatnak. Nms Kolozs megye id. törvényszékének 1863-ik év september hó 15-én tartott üléséből.

Sz. 3709.—1863.

(210)

(3—3)

Hirdetmény.

A folyó évi november 1-ső napjával kezdettől veendő 1863/-ki katonai év folytatán a helybeli katonai laktanyák számára e város által tűzifa pótlékban mintegy 92 rövid öl kemény tűzifa, továbbá mintegy 23 mázsa világítási olaj, mintegy egy mázsa fagyú gyeritya, és mintegy 2800 10 fontos részlet sűrű szalma lévén adandó, ezen kellékek kiszolgáltatására nézve f. é. **october 13-án** d. e. 9 órakor tanácsbáznál emelet 4-ik számú gyűlésteremben árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozni vágyók a fölkiáltási összeg 10% nak bántapénzzal betétele mellett megjelenni föl hivatnak; bővebb értesítést vehetni illető tanácsai előadónál tanácssteremben 1-ső sz. alatt.

Sz. k. Kolozsvár város közgizg. Tanácsa 1863 sept. 30-án tartott üléséből, kiadta **Elekes András**, h. aljegyző.

NEM HIVATALOS.

(216)

Eladó széna és sarju.

(1—2)

Tordamegyében **Czikud** helysége határán, az ottani tón levő malom mellett van 30 szekér **széna** és ugyan annyi **sarju** eladó. Értekezhetni felette ott helyben.

Nyomatott az ev. ref. fótanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

Lakásom: belszenhiteza 129-dik számú házban.
női pipere készítő.
Burekardt Agostonné szül. Keoskeméni Katalin,
ket julianus aron s pontos időre elkészít.
töbke, csudias és itaritas végett elvállal, s bármint nem női pipere czikkek-
deutse ősz és téli kalapokat, bárcany, posztó és egyéb kelmekekkel, hogy min-
Alóltart van szerencsésje a t, s b ölgy-közönségnek jelenlenti, hogy min-
(g—1)
(212)

(217)

Hirdetés.

(1—2)

A M. N. Zsombori t. birtokos urak felszólítanak, az irt helységben végrehajtandó tagosítás költségei fedezése és mérnökkel szerződés tárgyában tanácskozás végett, f. év **december 4-én** alólt szállásán (Széchenyi-tér Berde-báz) d. e. 10 órakor megjelenni.

ZSOMBORI ELEK.

(213)

Lakváltoztatás.

(2—4)

Alóltirt tisztelettel jelenti a t. cz. gardaközönségnek, hogy lakását áttette a tordai úton a nagy kaszárma átellenében levő **398** számú házhoz, a hová kéri a megrendeléseket és javítandókat küldeni.

BARIS JÓZSEF, gépész.

Kolozsvárt, october 1863.

(211)

Eladó széna és Szalma.

(3—3)

Tordamegyében **Mező-Szengyelben** 50 szekérnyi jó minőségű széna, 300 kalangya tavasz gabona szalma, 20—30 szekér malé-köré eladó. Az ottan felétetni kívánók marháik számára istálló is ajánlatik 30 darabra. Értekezhetni Takáts József gazdasztal, posta útján is Gyéresen Torda mellett.

(206)

(3—3)

A nagyfalusi rész jóságokhoz tartozó **hosz-aszói** praediumban 112 hold 553 négyszeg öl **legelő**, és éppen evvel egy tagban 60 hold 937 négyszeg öl **kaszáló** több évre is **haszonbérbe kiadó** a jövő 1864-ik évi Szentgyörgy uaptól kezdve. Értekezhetni felőle Szil. Nagyfaluban f. é. november közepéig, azontúl Kolozsvárott özvegy Simó Károlynénál belsőmagyarutca 439 számú házban.

(203)

(3—3)

Figyelmeztetés!

Alóltirt **KOMLÓKERTI** vendéglős, valamint a nyári saison alatt kitűnő pártolásnak örvendett, épp ugy reméli jól berendezett téli helyiségében jóízú **ételei, italai és pontos szolgálata** által a nagy érdemű közönség pártfogását kiérdemelni.

Kolozsvárt, sept. 29-én, 1863.

AJTALÁSZLÓ.